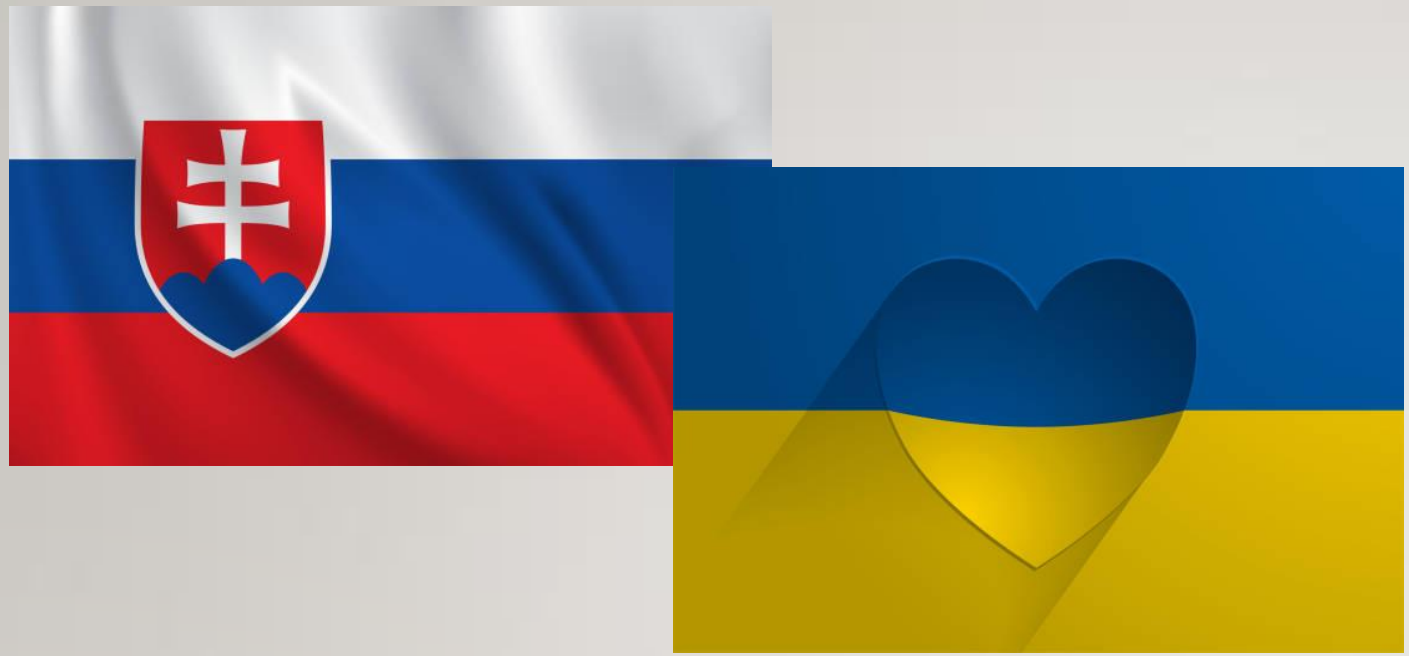

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В УМОВАХ ВІЙНИ: АДАПТАЦІЯ, СТІЙКІСТЬ ТА ВІДНОВЛЕННЯ

VASYL ZAPLATYNSKYI PHD (KAND. OF SCIENCES), DOCENT, HON. PROFESSOR, PROFESSOR ASBH; ASSOCIATE PROFESSOR (DOCENT) DEPARTMENT OF NATURAL AND MATHEMATICAL EDUCATION AND TECHNOLOGIES, BORYS GRINCHENKO KYIV METROPOLITAN UNIVERSITY; PRESIDENT OF ACADEMY OF SAFETY AND BASES OF HEALTH

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В УМОВАХ ВІЙНИ

Адаптація, Стійкість та Відновлення

Як система вищої освіти трансформується від моделі стабільності до моделі життєзабезпечення нації.

Gemini Notebook

Від стабільності до постійної адаптації

Критерій	До 2022 року (Мирний час)	З 2022 року (Воєнний час)
Головний пріоритет	Академічний календар	Безпека та збереження життів
Формат навчання	Очний (прив'язка до кампусу)	Гнучкий (Очний + Дистанційний + Змішаний)
Роль інфраструктури	Забезпечення комфорту та досліджень	Укриття та енергонезалежність
Суспільна функція	Освіта та фундаментальна наука	Підготовка фахівців для критичного відновлення країни

Стійкість університету сьогодні — це здатність зберігати діяльність, миттєво адаптуючись до загроз.

Gemini Notebook

ЦІНА СТІЙКОСТІ: ФІЗИЧНІ ВТРАТИ ОСВІТНЬОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

4 163

Освітні установи пошкоджено або зруйновано (на червень 2025).

184

Повністю зруйновані заклади освіти вже в перші місяці війни.

НЕВИДИМІ БАР'ЄРИ

Блекаути, постійні повітряні тривоги (головний бар'єр для 75% викладачів), відсутність зв'язку.

Фізична руйнація змусила українську освіту екстрено децентралізуватися та перейти у цифровий вимір.

Джерело: ЮНЕСКО/МОН

Gemini Notebook

ГНУЧКІСТЬ ЯК СТРАТЕГІЯ ВИЖИВАННЯ

Очний формат
Можливий лише за наявності укриттів. Критично важливий для інженерів (лабораторії, досліди).

Дистанційний формат
Безперервність під час тривог та для студентів поза регіоном. (Міжнародна підтримка: 50 000+ пристроїв для викладачів, 77 400+ пройшли цифрове навчання).

Змішаний формат
Основний механізм адаптації до умов невизначеності та блекаутів.

Попри війну, система утримує понад

750 000 студентів

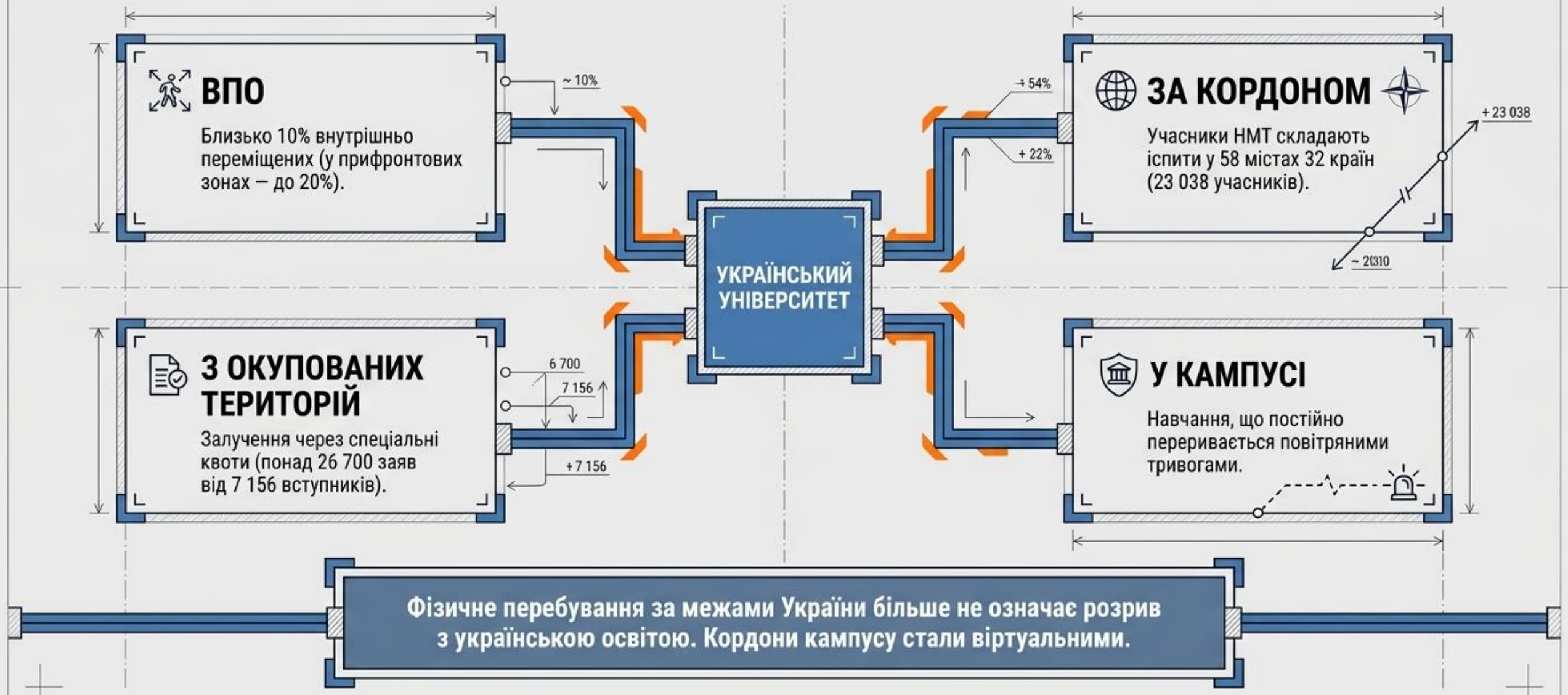
та успішно прийняла

178 720 першокурсників

у 2025/2026 році.

Gemini Notebook

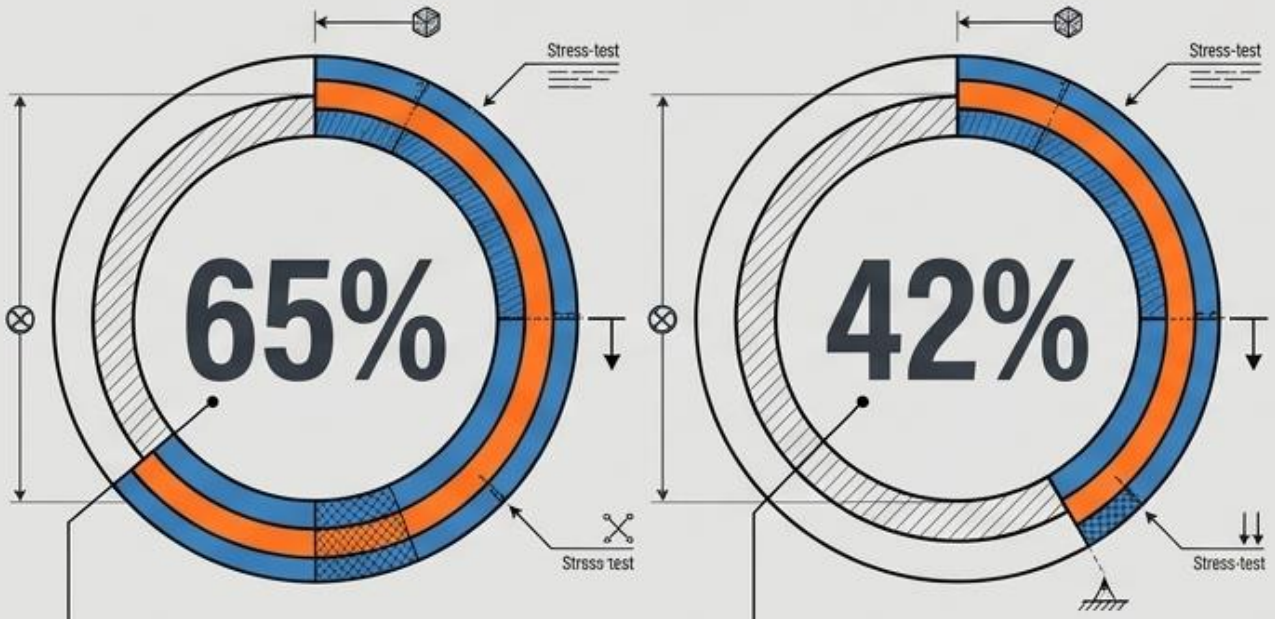
НОВА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА

Gemini Notebook

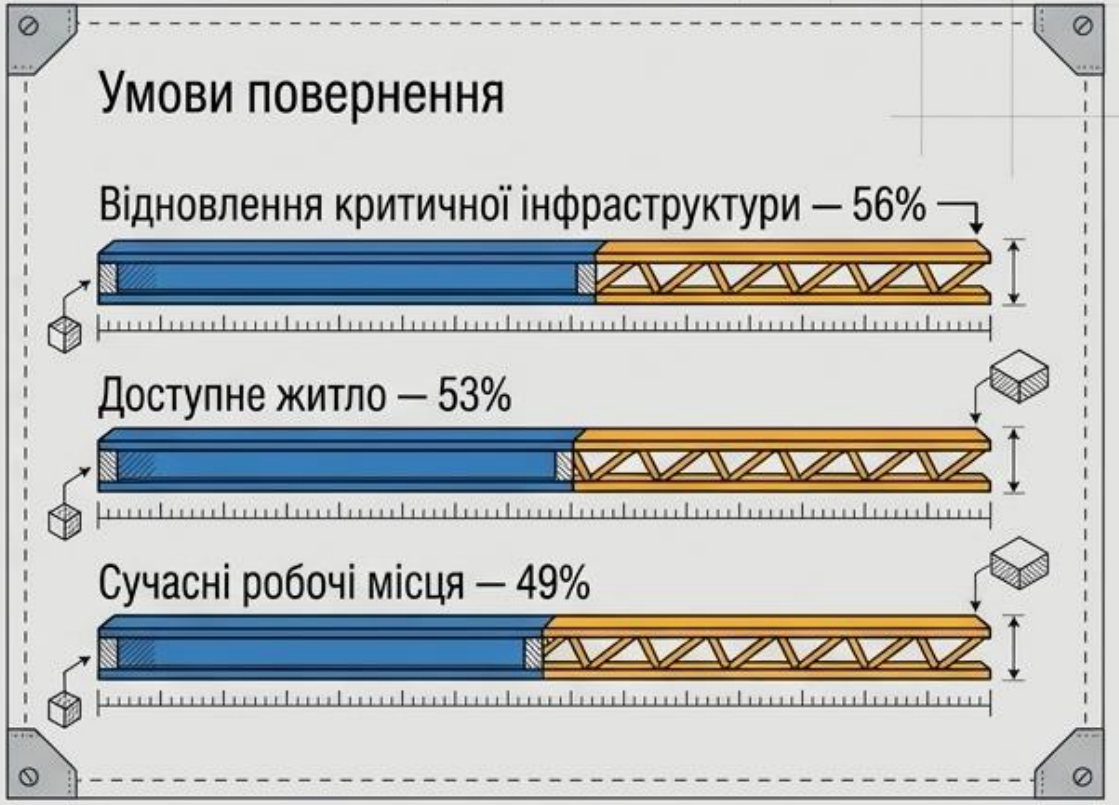
ЗБЕРЕЖЕННЯ ПОКОЛІННЯ ВІДБУДОВИ

Опитування молоді (18-23 роки) у Німеччині, Польщі та Чехії (2025 рік):

вважають за критично важливе зберегти зв'язок з Україною.

чітко планують повернутися.

Університет стає ключовою екосистемою утримання зв'язку. Міжнародна мобільність – це розширення меж українського кампусу, а не втрата талантів.

Gemini Notebook

Наука в умовах війни: Втрати та Перебудова

Статистика удару (ЮНЕСКО)

88 629 — науковців працювали у держсекторі на початку 2022 року.

10 429 (12%) — змушені змінити місце проживання.

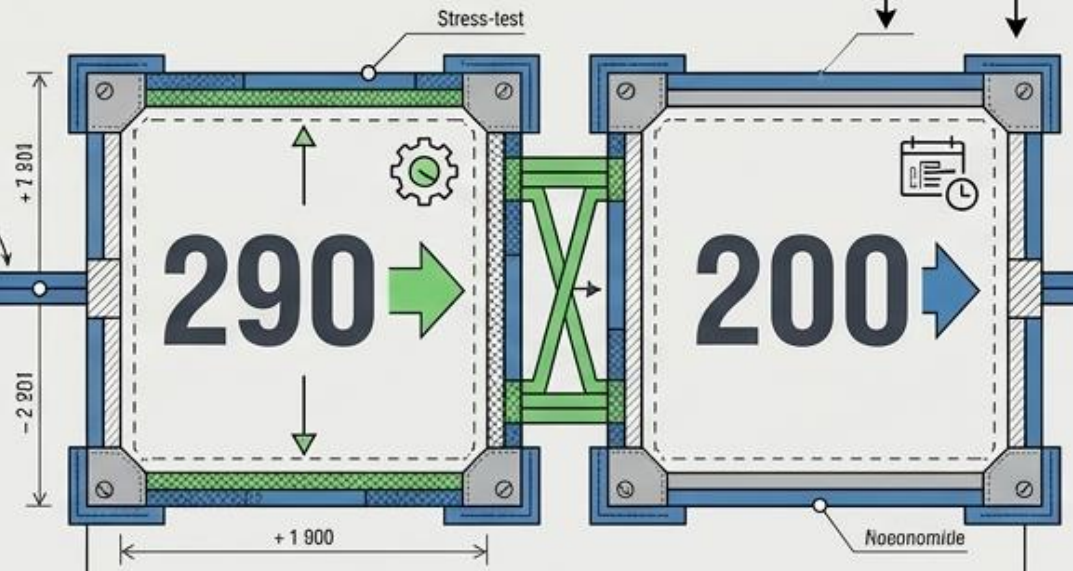
30% — науковців працюють виключно дистанційно.

1 443 будівлі (177 установ) — пошкоджені або зруйновані.

$1,26 млрд — загальна оцінена вартість відновлення ($980,5 млн припадає на університети).

Система працює (НАНУ, 2025)

Попри скорочення бюджетів на 48%, академічна система генерує нові форми співпраці:

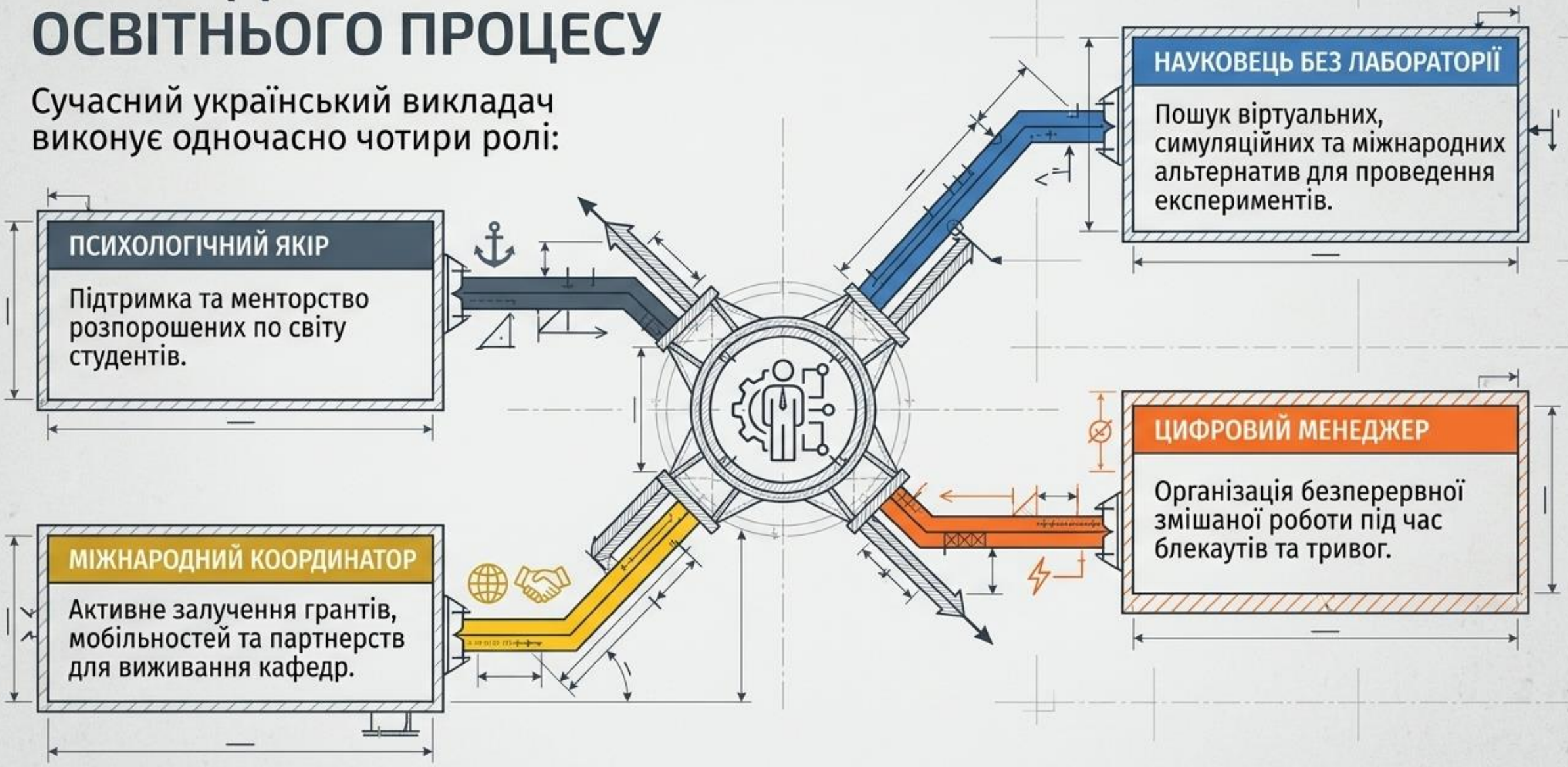
+1 900 нових договорів із закладами вищої освіти щодо співпраці та підготовки.

200 активних спільних наукових проєктів у 2025 році.

Gemini Notebook

ВИКЛАДАЧ ЯК ІНТЕГРАТОР ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Сучасний український викладач виконує одночасно чотири ролі:

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЯКІР

Підтримка та менторство розпорошених по світу студентів.

НАУКОВЕЦЬ БЕЗ ЛАБОРАТОРІЇ

Пошук віртуальних, симуляційних та міжнародних альтернатив для проведення експериментів.

МІЖНАРОДНИЙ КООРДИНАТОР

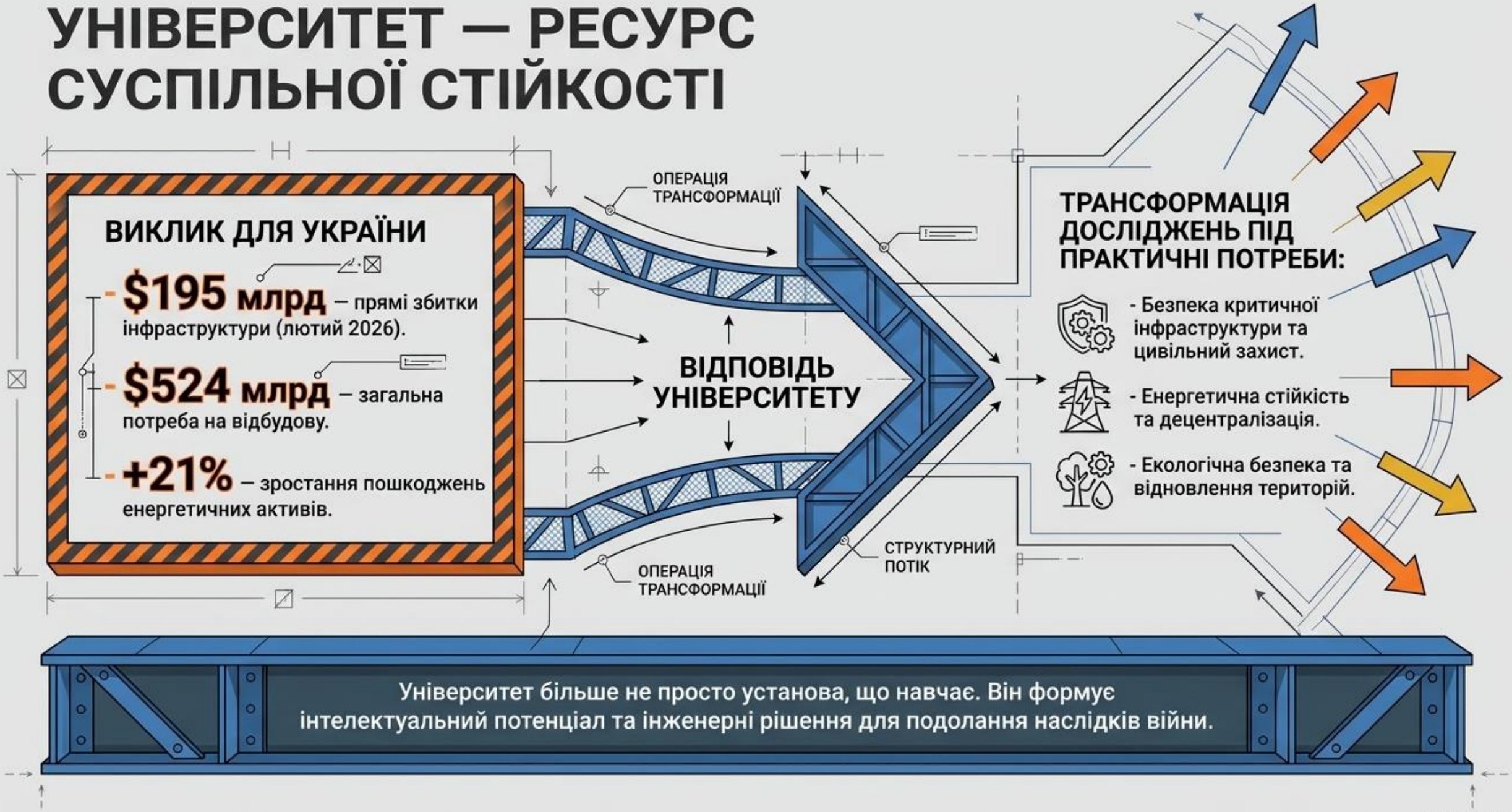
Активне залучення грантів, мобільностей та партнерств для виживання кафедр.

ЦИФРОВИЙ МЕНЕДЖЕР

Організація безперервної змішаної роботи під час блекаутів та тривог.

Gemini Notebook

УНІВЕРСИТЕТ — РЕСУРС СУСПІЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ

Gemini Notebook

АРХІТЕКТУРА ВІДБУДОВИ: ФОКУС НА КРИТИЧНИХ СИСТЕМАХ

Кейс: Київський національний університет будівництва і архітектури (КНУБА)

ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

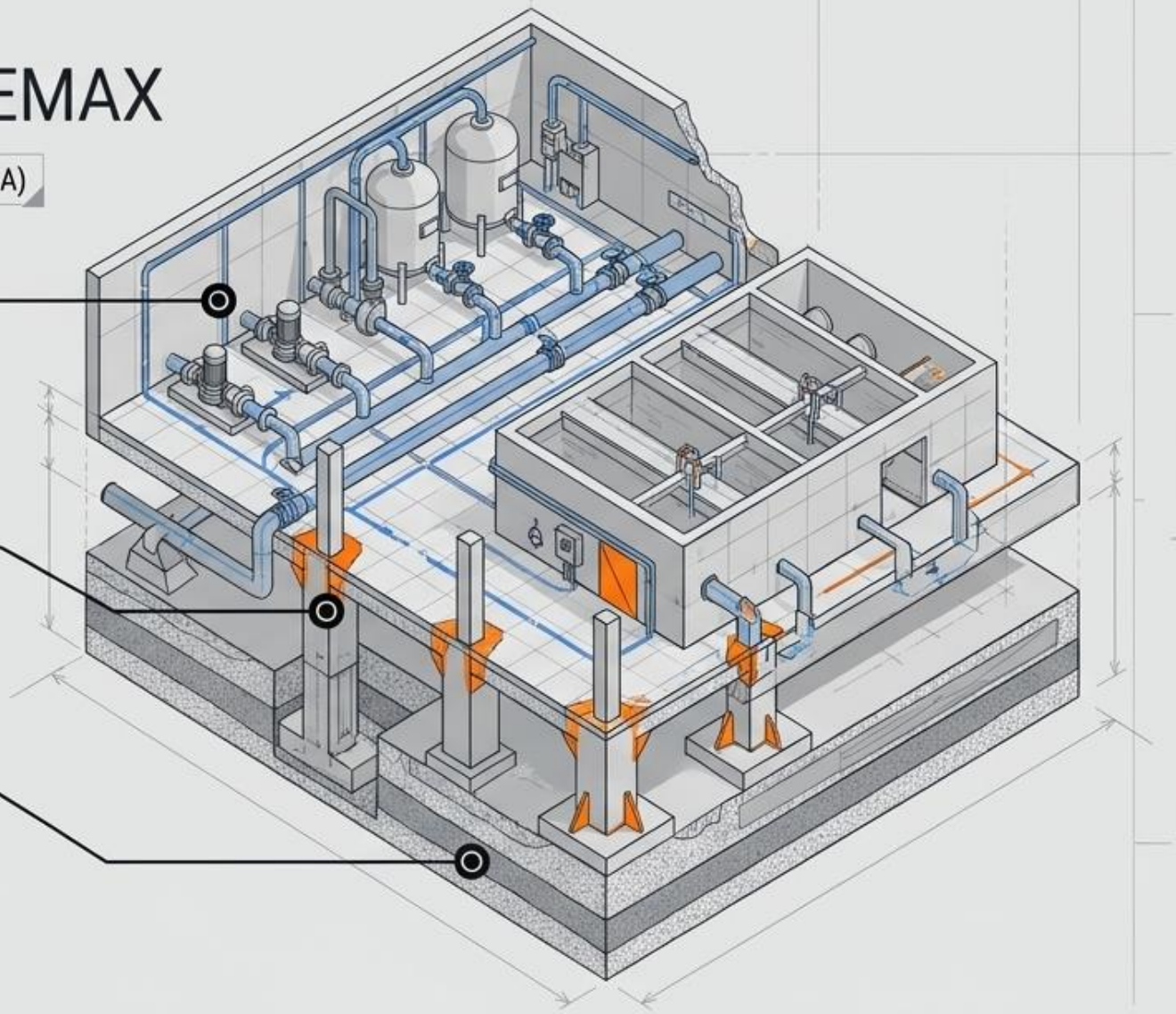
Надійне водопостачання — основа життєзабезпечення. Підготовка фахівців для модернізації водної інфраструктури.

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Проєктування будівель та транспорту з урахуванням загроз, дефіциту ресурсів та потреби у швидкому відновленні.

ФІНАНСОВИЙ РОЗРИВ

У 2025 році на пріоритетні напрями відбудови Уряд заклав $7,37 млрд, але дефіцит становить $9,96 млрд. Ефективні інженерні рішення критично необхідні.

ВИСНОВОК: ПІДГОТОВКА ІНЖЕНЕРА СЬОГОДНІ — ЦЕ ІНВЕСТИЦІЯ У ФІЗИЧНУ ЗДАТНІСТЬ КРАЇНИ ФУНКЦІОНУВАТИ ЗАВТРА.

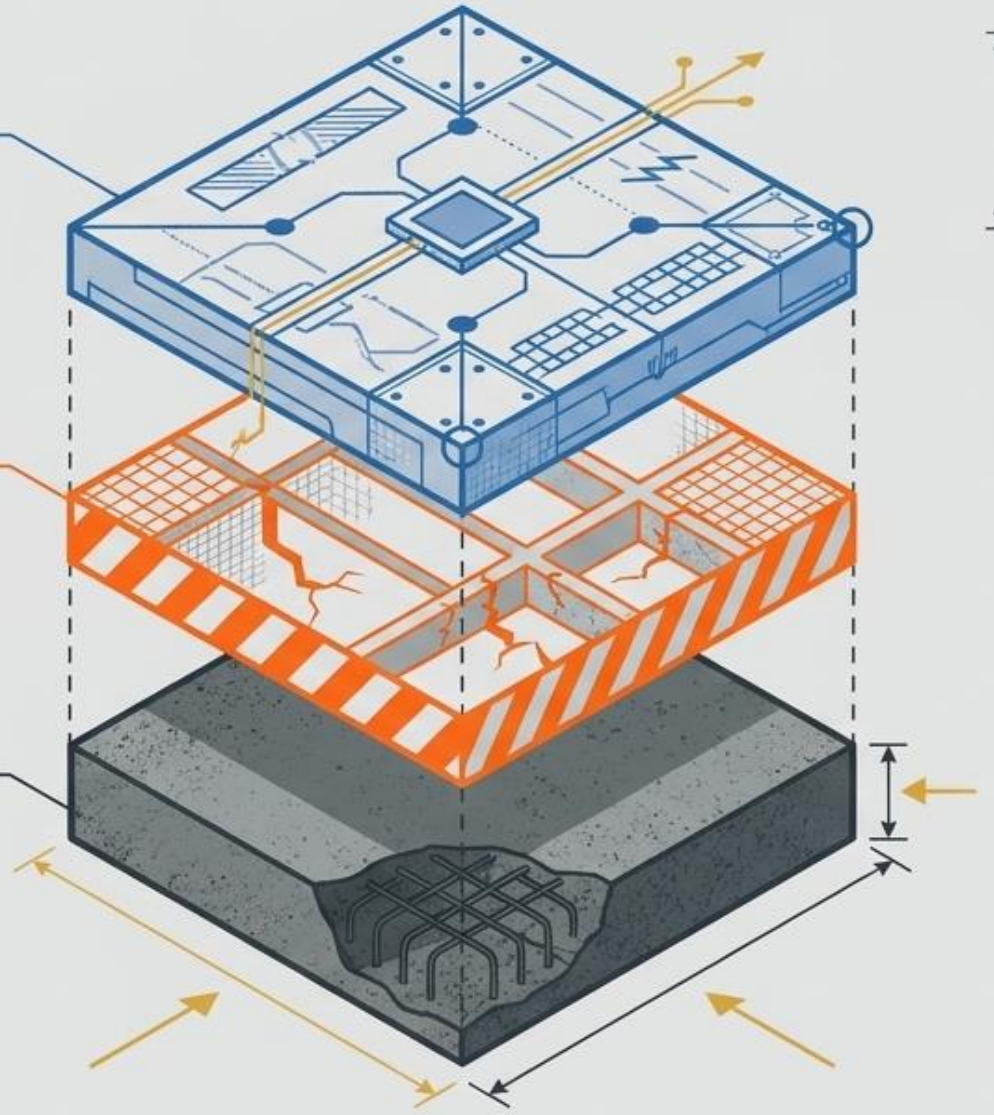
Gemini Notebook

СУЧАСНА ІНЖЕНЕРНА ОСВІТА: НОВИЙ ДНК ПРОФЕСІЇ

Стійкість:
Проєктування енергонезалежних вузлів, цивільний захист, швидке розгортання та відновлення.

Ризики війни:
Робота з пошкодженими об'єктами, управління під час блекаутів, кіберзахист систем.

База:
Фундаментальна технічна підготовка (проєктування, розрахунки, експлуатація у нормальних умовах).

Інфраструктура майбутнього повинна проєктуватися не для нормальних умов, а для здатності виживати та функціонувати при зовнішніх ударах.

Gemini Notebook

МІЖНАРОДНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ЖИТТЄВА АРТЕРІЯ

ДАЛІ ІНТЕГРАЦІЇ (Erasmus+)

52 000+
українців у програмах мобільності.

€208 млн
— загальний обсяг мобілізованої підтримки сектору.

€70 млн
— спрямовано на майже 375 проєктів співпраці (цифрова трансформація, нові навчальні програми).

Міжнародна співпраця — це не втрата академічної самостійності, а розширення власної спроможності та збереження інтелектуального ядра нації.

Gemini Notebook

ВІД ІЗОЛЯЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ

ІНТЕГРАЦІЯ У ЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАУКОВИЙ ПРОСТІР

HORIZON EUROPE

Статус асоційованої країни. З 2023 року відкрито офіс у Києві для інтеграції дослідників.

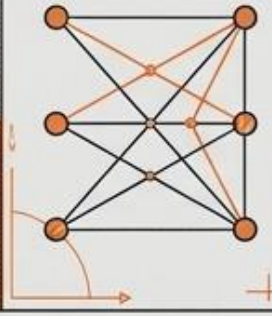
ГЛОБАЛЬНІ КОАЛІЦІЇ

Створення Міжнародної коаліції з питань науки (ЄК, Італія, UNESCO, 2025) для модернізації українських досліджень.

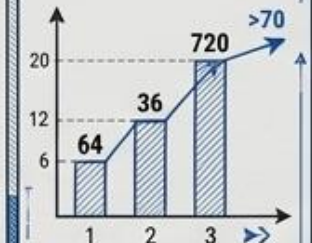
UK–UKRAINE TWINNING

Понад **200** нових партнерств та **400+** ідей спільних проектів з британськими вишами.

ЛОКАЛЬНІ ІНІЦІАТИВИ (ЧЕХІЯ)

64 мовні та адаптаційні курси для **728** українців (**684** студенти, **36** викладачів) у чеських державних університетах.

АРХІТЕКТУРА ЕКОСИСТЕМИ	МАСШТАБ: 1:100	ПРОЕКТ: ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ

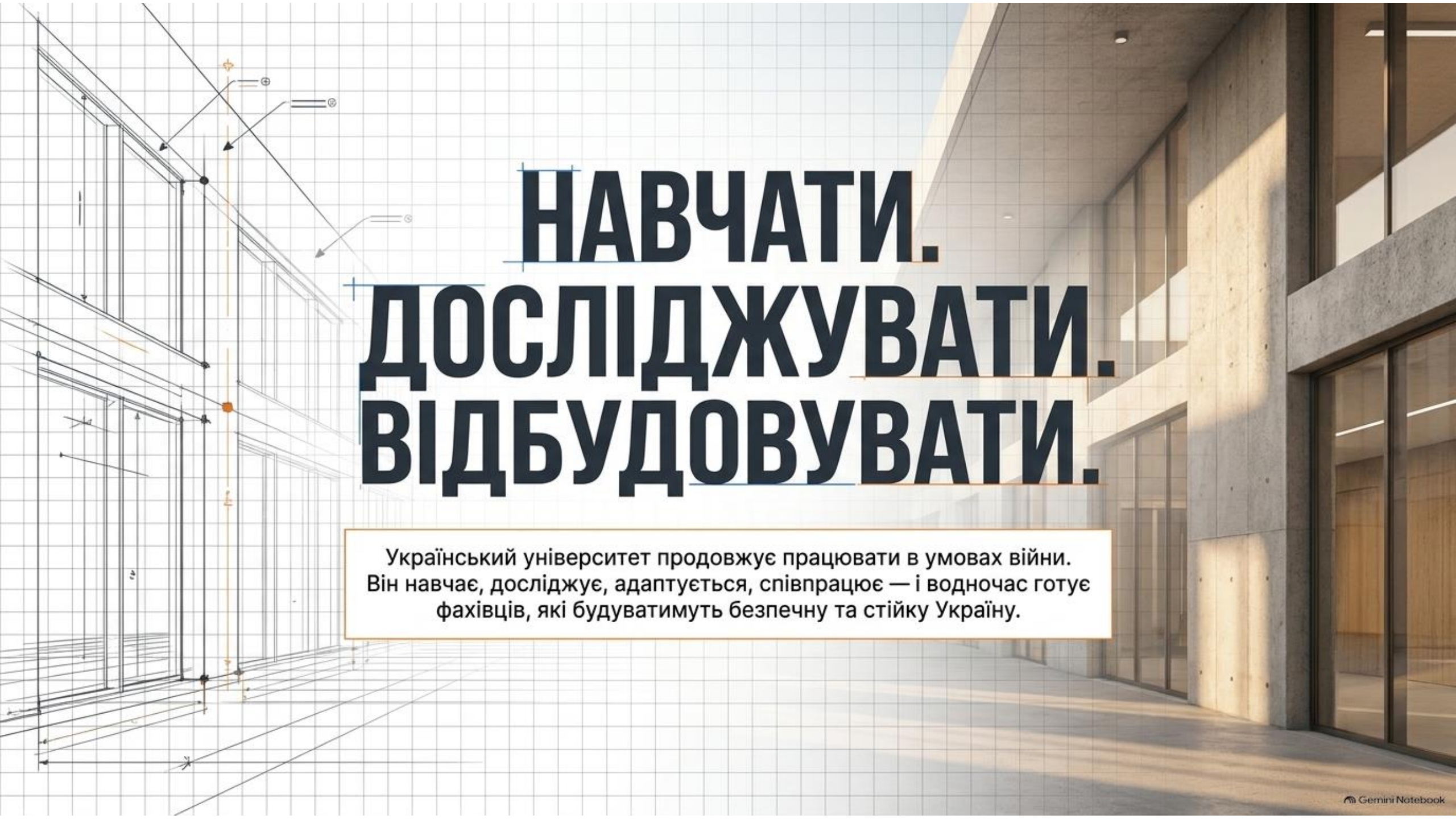
Gemini Notebook

АНАТОМІЯ СТІЙКОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ

Ключова теза: Стійкість освіти формується не лише матеріальними ресурсами. Вона залежить від безпрецедентної здатності людей адаптуватися, підтримувати взаємодію та створювати інновації під тиском.

Gemini Notebook

НАВЧАТИ.
ДОСЛІДЖУВАТИ.
ВІДБУДОВУВАТИ.
Український університет продовжує працювати в умовах війни.
Він навчає, досліджує, адаптується, співпрацює — і водночас готує
фахівців, які будуватимуть безпечну та стійку Україну.
Gemini Notebook

ДЯКУЮ ЗА ВАШУ УВАГУ!

